

11.10.2016 г. / 10:48:13

Вяра

11.10 по еретическия, †28 септември по православния календар - Св. пророк Варух. Св. преподобни Харитон изповедник. Св. мъченици Александър, Алфей, Зосима, Марк, Никон, Неон и Илиодор

В памет на свети пророк Варух (600 г. пр. Хр.)

*Свети пророк Варух.
Фрагмент от стара икона.
Русия. Терапонтово*

Свети пророк Иеремия бил свидетел на Вавилонския плен, когато бил на 70 години, а неговият ученик - свети Варух, не го напуснал. Когато пророк Иеремия оплаквал разрушаването на Иерусалим, тогава свети Варух, като се оттеглил в една пещера, също плачел горчиво. След известно време той

излязъл от пещерата и със скръб присъствал на убиването с камъни на своя учител. Свети Варух особено ясно пророкувал за въплъщаването на Сина Божий; това негово пророчество започва със следните слова: “Този е нашият Бог, и никой друг не ще се сравни с Него” и т. н. Той предрекъл и съдбата на Иерусалим. След кончината на свети Иеремия, когото той предал на погребение, скоро се преставил и самият той.

Житие на преподобния наш отец Харитон изповедник († 350 г.)

*Свети
преподобни Харитон.
Фрагмент от стара
стенопис в Света Гора-
Атон*

Преподобният Харитон живял в град Икония, Ликаонска епархия. Той бил благочестив християнин, отличавал се с добродетелите си и при царуването на нечестивия цар Аврелиан се проявил като изповедник на Христовото име.

Защото, когато по всички земи била разпространена безбожната заповед на императора да се принуждават християните да принасят жертви на идолите, а тези, които не се подчиняват, да бъдат убивани, тогава, в изпълнение на това предписание, в Икония бил задържан под стража от управителя на тази страна Харитон, който се отличавал най-много сред християните с благочестието си и сияел с добродетели. Той бил вързан и доведен пред съда на нечестивите, където управителят го попитал:

- Защо не се покланяш на великите богове, пред които императорът и всички народи прекланят главите си?

Свети Харитон отговорил:

- Всички богове на езичниците са демони, които някога са поискали да се сравнят с Вишния Бог и заради гордостта си са били низвергнати от небето в дълбината на преизподнята; а сега те се стремят към това, да бъдат почитани от безумни и прелъстени хора като богове. Впрочем и те, и тези, които им се кланят, скоро ще загинат и като дим бързо ще изчезнат; затова не им се покланям; а вярвам в истинския Бог, на Него служа и се покланям, защото Той е Създателят на всичко, Спасителят на света, Който пребъдва във вековете.

- Още с този първи дързък отговор - казал управителят - ти се показва достоен за смърт, защото дръзна да похулиш безсмъртните богове, а нас, които им се покланяме, се осмели да наречеш безумни и прелъстени; само заради това би трябвало да отсека с меч злословещата ти глава. Но тъй като нашите богове са дълготърпеливи и не бързат да отмъстят за причиненото им безчестие, аз ще проявя снисходителност към теб и няма да те погубя веднага. Може би, като дойдеш на себе си, ще разсъдиш трезво и ще принесеш с нас жертва на тези, които сега хулиш и ще измолиш от тях прошка за извършения от теб грях; а те, понеже са незлобиви, са готови да те приемат

и да ти простят безчестието ти.

Той веднага заповядал да хванат светеца, да го съблекат и като го разпънат кръстообразно, да го бият безпощадно с бичове; а светецът доблестно търпял, като решил, че е по-добре да умре за Христа Господа, отколкото да живее в беззаконие, отричайки се от своя Създател.

Така изренили цялото тяло на светеца, че се виждали и вътрешностите му; защото плътта се отделила от костите, кръвта се леела като река и цялото тяло станало като една голяма рана. Като забелязали накрая, че той е едва жив, престанали да го бият, и като мислели, че скоро ще умре, го взели на раменете си и го отнесли в затвора. Той не само, че не можел да върви сам, но нямал сили и да произнесе дори една дума, а само едва дишал: толкова силно бил наранен. Като го оставили в тъмницата, мъчителите си заминали.

Виждайки търпението на Своя страдалец, Бог го подкрепил със Своята помощ, скоро изцерил раните му и направил жив и здрав този, когото нечестивите се надявали да видят мъртъв, така че той можел да каже заедно с Давид: „Няма да умра, но ще живея и ще разгласям делата Господни". Тогава той отново бил доведен на съд, при което, показвайки още по-голямо дръзновение, отколкото първия път, възбудил още по-голяма ярост в мъчителя. Управителят заповядал да обгорят тялото на светеца със свещи, така че цялото му тяло се изпекло като месо, приготвено за храна. А той, търпейки такива мъки заради Христос, своя Господ, се радвал и отново бил хвърлен в същата тъмница.

*Император Луций Домиций
Аврелиан*

В това време император Аврелиан умрял, наказан от Божия гняв заради проливането на християнска кръв. Намирайки се на път между Византия и Ираклия, отначало той бил заплашен от небесата със силен гръм, който предсказал близката му смърт, а после, по време на същото пътуване, бил убит от своите домашни и по такъв жалък начин завършил земния си живот. След смъртта му гонението срещу християните се прекратило и Христовите затворници били освободени от заточения, окови и тъмници; понеже император Тацит, който приел царския скиптър след смъртта на Аврелиан, като се вразумил от смъртното наказание на царувалия преди него, изпратил заповед до всички подвластни страни да се освободят всички християни. Той се боял, че ако бъде жесток с християните, ще пострада като Аврелиан. И тогава настъпила велика радост за вярващите: затворниците били пуснати, изгнаниците се върнали от заточение, от пустините и пещерите излезли епископи, свещеници и миряни, които дотогава се криели поради страх от мъчителите и като се

поздравявали един друг, се радвали на спокойствието на Църквата. Тогава бил пуснат от затвора и преподобният Харитон изповедник. Но той не се радвал на това, че не му се наложило да пострада докрай, защото той по-скоро желал да завърши мъченическия си венец със страдание, отколкото да остане между живите; по-приятно му било да умре за Христа, отколкото да бъде пуснат на свобода. Впрочем, Божественият Промисъл продължил живота му за полза на мнозина, за да се яви пред Бога в небесните обители не сам, а с лика на доброволните мъченици като пастир с овцете си и като баща с децата си.

От този момент свети Харитон, украсеният с рани Христов воин, се отрекъл от света и от всичко, което е в света; като взел кръста си, той умрял за света, но бил жив за Бога. Понеже, носейки на тялото си раните на Господа Иисуса, той всецяло Му се предал и се разпнал с Него; и за да има винаги пред очите си Неговите Божествени страдания, той заминал за Йерусалим, където нашият Господ изпуснал на кръста Своя Дух. Когато вървял натам и бил близо до Йерусалим, той попаднал в ръцете на разбойници, които, като не намерили нищо ценно в него, го хванали и го отвели в пещерата си, за да го предадат на жестока смърт. Впрочем, те не го убили, защото бързо тръгнали да търсят пътници, за да ги ограбят; а свети Харитон оставили да лежи вързан в пещерата.

В пещерата пропълзяла змия и като намерила там съд с вино, започнала да пие от него. Като се опила, змията повърнала обратно виното заедно със своята отрова в съда и после изпълзяла навън. Разбойниците се върнали в пещерата и измъчвани от жажда, всички един след друг се напили от този съд, отровили се и умрели в страшни мъки. Така те приели достойно смъртно наказание за греховете си и завършили по ужасен начин живота си.

Като се избавил от смъртта, свети Харитон се освободил с Божията помощ от оковите и намерил в пещерата огромно количество злато, което разбойниците събирали в продължение на много години със своите нападения. Светият похарчил за полезни неща това богатство, придобито от разбойниците с недобри средства, като част от него раздал на бедните, църквите и манастирите, а с останалата част построил на това място обител, която нарекъл Фаре, и като превърнал разбойническата пещера в църква, събрал тук братство.

В своя манастир той установил храната да е хляб и вода и да се приема умерено само след залез слънце. Изисквал от братята да се занимават с ръкоделие след молитвите, да се пазят и дори един час да останат без работа, да не би дявола, намирайки инок незащитен, да го улови леко с мрежите си, защото леността е начало на грехопадението. Светият изисквал от братята да си стоят в келиите и да безмълстват, да не се разхождат на различни места и да не се събират за празни беседи, защото „лоши беседи развалят добрите нрави“ (1Кор.15:33). Учил ги също да пазят съвестта си чиста, да обичат бедността повече от златото и среброто, да имат послушанието, като помощник на спасението, също смирение, любов, търпение, незлобие и всички други инокески добродетели.

Славата на свети Харитон се разнесла по цялата страна и мнозина идвали при него заради добродетелния му живот; като приемали от него пострижение, те водели тих живот в тази обител, получавайки полза от своя учител и наставник.

Обременен от това безпокойство, той решил да се оттегли в уединение, избягвайки светската слава. И така, като се простил с братята, като ги благословил и ги връчил на Бога, преподобният тръгнал към далечни пустини и непроходими

дебри.

Като изминал един ден път, преподобният намерил друга пещера, недалеч от Иерихонските предели, и като се поселил в нея, живеел за Бога, славословейки Го ден и нощ като ангел. За храна му служели тревите, които растели около онова място, а повече от всичко той се хранел с Божието слово, с непрестанни молитви и с топли сълзи, изтичащи от сърдечна любов към Бога, казвайки думите на псалма „Сълзите ми бяха хляб за мене денем и нощем“ (Пс. 41:4).

След като той пребивавал известно време на това място, Бог го открил на хората като някое съкровище скрито в полето. След като било узнато за неговото място на уединение, към него започнали да се стичат монаси и миряни. Скоро бил устроен нов манастир, със същия устав като първия. Така славата Божия се разпространила повече в тези пустинни места, отколкото в многолюдните градове, където хората живеят в беззаконие и пререкания. Не задълго отеца бил със своите чада, защото след като устроил манастира и реда в него, той отново се отделил този път в най-дълбоката пустиня, отстояща от Фекутийската страна на над 14 стадия. Той прехождал от място на място, по дебрите, стръмнините, хълмовете, пропастите, предавайки се изцяло в ръцете на Бога.

След като преподобният дълго време скитал в пустинята, Бог пожелал този светилник, сияещ с добродетели, отново да излезе на открито и с начина си на живот да свети на всички желаещи да вървят по тесния път, водещ към вечния живот. Отново го намерили някои от минаващите през пустинята подвижници и като паднали в нозете му, го умолявали да им нареди да останат при него и да подражават на благочестивите му подвизи. Когато и други узнали за това, тогава при преподобния започнали да се събират мнозина,

които бягали от суетния свят. А той, като събрал вече трето стадо Христови овце и като ги научил на монашество, устроил трета обител, която после започнала да се нарича на сирийски език Сукийска, а на гръцки - Старата лавра.

После той се изкачил на върха на намиращата се там планина и се поселил в неголяма пещера, до която човек би могъл да се изкачи само с помощта на много висока стълба. Там той застанал като на стълп, отделяйки се от земята и приближавайки се към небесните селения. Оттам като добър пастир, стоящ на стража, той се молел за своите манастири и мислел за спасението на събралите се братя; намирайки се като че на кърмата на кораб, той направлявал плаването на много голям брой хора, защото нуждаещи се от духовна храна от всички манастири прибегвали при него. Той живял на това място до дълбока старост, пребивавайки в пост и молитва и в такива подвизи, за които не е възможно и да се разкаже; защото, увеличавайки от ден на ден трудовете си, той и в плътта изглеждал като безплътен. Това място било безводно, но светият отец не желаел някой от братята да се труди за него, като му носи вода отдалеч, а самият той не можел да си носи - по причина на трудния достъп до високия хълм и поради немошта на своето състарено и отслабнало от трудове тяло. Затова той отправил усърдна молитва към Бога, да изведе вода от камъка, както за Израила в пустинята; и това станало, защото Господ изпълнява желанието на боящите се от Него и чува молитвата им - и внезапно от сухия камък със силата Божия бликнал воден извор. Такава голяма сила имала пред Бога молитвата на добродетелния отец.

Като пребивавал в свършено благочестие и като достигнал като узрял грозд до пределна възраст, преподобният се приближил до блажената си кончина. Узнавайки за нея от Бога, той извикал от трите си манастира игумените и братята, които по неговите молитви и застъпничество пред Бога се

умножили в тази пустиня като небесни звезди, и ги уведомил за близката си кончина.

- Аз - казал той - си тръгвам от вас, както ми заповяда Господ; понеже настъпи времето, което с нетърпение отдавна очаквах, да се откъсна от съюза с плътта и да се явя пред лицето на моя Бог. А вие, чеда, се грижете за своето спасение така, че всеки от вас, като избегне вражеските мрежи, да се сподоби след кончината си да се въдвори при Господа и да получи милост от Него.

Като чули това, всички заплакали и казали:

- Отче, ти устрои три манастира и събра три стада; всяко от тях би искало да има при себе си твоите мощи, затова, за да няма разпри между нас, завещаи ни сега, къде да положим мощите ти.

Изпълнявайки желанието им, той намерил за добре да го погребат в първия му манастир, където той бил пленен от разбойниците и с Божията благодат бил избавен от тях по чудесен начин. Монасите от трите обители го взели и го завели в тази обител. Тук той, като дал на братята много наставления за съвършеното монашеско житие и като им преподал мир, легнал, предал в ръцете на Господа святата си душа, без да страда от никаква телесна болест.

Така починал преподобният наш отец Харитон - Христовият мъченик, исповедник и добър подвижник. Заридали за него всички пустинни отци и цялата пустиня се изпълнила с плач по този велик отец и учител, озарил света като слънце. Като плакали за него достатъчно време, монасите погребали с чест светите му мощи, славейки Отца и Сина, и Светия Дух във вековете. Амин.

Тропарь преподобному Харитону Исповеднику

глас 8

Слез твоих теченьми пустыни бесплодное возделал еси,/ и
иже из глубины воздыханьми во сто трудов у плодоносил еси,/ и
был еси светильник вселенная,/ сияя чудесы, Харитоне, отче
наш,// моли Христа Бога спастися душам нашим.

Кондак преподобному Харитону Исповеднику

глас 2

Насладився, богомудре, воздержания/ и плоти твоя
вожделения обуздав,/ явился еси верою возвращаем/ и, яко
жизни древо посреде рая, процвел еси,// Харитоне
всеблаженне священнейший.

Молитва преподобному Харитону Исповеднику

О, священная главо, преподобне отче, преблаженне авво
Харитоне! Не забуди убогих твоих до конца, но поминай нас
всегда во святых твоих и благоприятных молитвах к Богу.
Помяни стадо твое, еже сам упасл еси, и не забуди посещати
чад твоих. Моли за ны, отче священный, за дети твоя
духовная, яко имеяй дерзновение к Небесному Царю, не
премолчи за ны ко Господу, и не презри нас, недостойных,
верою и любовью чтущих тя. Поминай нас у Престола
Вседержителя, и не престай моляся о нас ко Христу Богу,
ибо дана тебе бысть благодать за ны молитися. Не мним бо тя
суща мертва, аще бо телом и преставился еси от нас, но и по
смерти жив сый пребываеши. Не отступай от нас духом,
сохраняя нас от стрел вражиих, и всякия прелести бесовския,
и козней диавольских, пастырю наш добрый. Ведуще убо тя
воистину и по смерти жива суща, тебе припадаем и тебе
молимся: молися о нас Всесильному Богу, о пользе душ наших
и испроси нам время на покаяние, да невозбранно прейдем от
земли на небо, от мытарств же горьких, бесов, воздушных

князей и от вечныя муки да избавимся, и Небеснаго Царствия наследницы да будем со всеми праведными, от века угодившими Господу нашему Иисусу Христу, Емуже подобает всякая слава, честь и поклонение, со Безначальным Его Отцем и с Пресвятым и Благим и Животворящим Его Духом, ныне и присно, и во веки веков. Аминь.

*Мъченичество на свети Марк
Клавдиополски. Фрагмент от
миниатюра в стара ромейска
минология*

В памет на светите мъченици Александър, Алфей, Зосима, Марк, Никон, Неон и Илиодор (IV в.)

Тези свети мъченици пострадали при император Диоклетиан. Свети Марк бил пастир. Заради изповядване на християнската вяра, по заповед на управителя Магн, той бил задържан в околностите на Антиохия Писидийска.

Задържалите го 30 войници по пътя били обърнати от свети Марк към Христос и заради това всички били осъдени на посичане с меч. А светецът бил подложен на изтезания и за тази цел от село Каталита били доведени трима братя - ковачи - Александър, Алфей и Зосима. Когато те започнали да коват оръдие, за да мъчат светеца, приготвеното желязо започнало да се разтопява като лед, ръцете им се вцепенили и те чули глас, който ги убеждавал да пострадат заедно със свети Марк. Тогава те повярвали в Христа, били подложени на мъчения за това и накрая загинали от налято в устата им олово. Свети Марк бил разпънат на кръст, а после посечен с меч. Магн изпратил главата му в капището на своята богиня Артемида; веднага щом внесли главата на светия мъченик в капището, всички идоли, които били там, паднали и се разбили. Като видели това чудо, светите Никон, Неон и Илиодор също повярвали в Христа, за което били обезглавени.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}